

LA ÎNCEPUT DE AN ȘCOLAR

ALBINA

REVISTA SAPTAMINALA A ASEZAMINTELOR CULTURALE

ANUL 59 Seria II-a Nr. 455 | 8 pagini 15 bani | Mercuri 12 sept. 1956

Toamna se numără bobocii... și printre aceștia și „bobocii”, puți de om, care în fiecare prag de toamnă calcă pentru întâia oară pragul școlii. Cîți dintre copiii țării puteau fi numărați în trecut pe acest prim drum spre lăcașul de învățatură al satului, al cartierului muncitoresc? Vai, atît de puțin!

Și dintre cei care apuceau să buchisească abecedarul, cîți puteau să-și ducă mai departe anul școlării, să-și astîmpere setea cunoașterii în școli mai înalte — pînă la universitate? Și mai puțin încă! Starea aceea de lucruri nu se datora numai lipsel de școli, de dascăli, ci mai ales asprimii vremurilor, sărăciei oamenilor, nevoii de a-ți ciștiga de timpuriu amara bucată de pîine.

Astăzi, numărătoarea celor care intră în prima clasă elementară, e lesne de făcut! Toți copiii de vîrstă școlară au, nu numai datoria — scrisă în lege — ci și puțînda de a învăța carte, pe puțin patru sau șapte ani. Unii dintre ei își pot urma studiile în școli medii, alții în școli tehnice și profesionale, la cursuri serale și fără frecvență. Cei mai buni dintre ei, cei mai înzestrați își desăvîrșesc învățătura în universități și politehnici, venind să îngroașe rîndurile noilor cărturari ieșiți din sînul largilor mase populare...

Cel care scrie aceste însemnări, cu gîndul la tovarășii săteni, bătrîni și tineri, este legat de școală prin amintiri înșăilate pe firul unei

de

MARCEL BRESLAȘU

jumătăți de veac. A trecut o parte dintre anii lui prin școli, mai întîl ca elev și student, mai tîrziu ca profesor de liceu și de universitate, ca director al unor institute de învățămînt superior... Ii sînt cunoscute și școala din trecut și cea de acum — și cite s-au schimbat și cite, din păcate, mai au a se schimba în felul de a privi învățătura, de către școlarii înșiși, de către părinții și frații lor mai răsăriți.

Era o vorbă în vremea burgheziei: că românul se naște bursier, trăiește funcționar și moare pensionar... Părinții nevoiași se străduiau să își dea copiii la școală și apoi, rupîndu-și de la gură, să-i țină la învățatură, nu atît de dragul de a-i vedea oameni luminați, cît pentru a-i feri să ducă la rîndul lor viața oropsită pe care o duseseră ei înșiși. Gîndul „căpătulelii”, al „slujbei”, al unei existențe mai tihnite și într-o oarecare măsură mai demne, îi mîna să-și dea odraslele la școală. Că de cele mai multe ori se înșelau? Nu mai încapă vorbă. Cărturarii cinstiți, ieșiți din rîndurile poporului, care nu se vindeau vreunei tagme politice, care nu își terfeleau obrazul și sufletul, răzbeau anevoie și abia de își țineau zilele lor și ale copiilor lor, dar mi-te să mai poată răsplăti în vreun chip jertfele făcute de către părinți, de-a lungul anilor de școală. Totuși, imboldul acesta de a avea un fecior „domn la oraș” a mînat multă vreme pe oamenii simpli...

Și iată că, printre rămășițele trecutului, mai dăinuie și acum la unii tineri și la părinții lor, părerea neîntemeiată, că profesiunile intelectuale sînt acelea care asigură traiul cel mai lesnicios, pe planul material și „poziția socială” de cea mai mare cinste — la care au a rîvni tinerii și a nădăjdui bătrînii! Fără îndoială, țara are nevoie de cărturari, de ingineri, de medici, de profesori, de oameni de știință, de artă, de cultură, dar dacă toți se

THORMANE KISS MARGIT

Cerc de citit

vor îmbulzi către aceste îndeletniciri, ne vom trezi că țînăra noastră patrie va semăna unei făpturi cu un cap uriaș pe un trup slăbănogit, sectoare de însemnătate vitală rămînd descoperite.

Mîhnirea acelor tineri care trecînd prin sîta examenelor pentru școlile mai înalte, nu își pot îndeplini dorința de a le urma — alții, mai dăruți decît dinșii și deci cu

mai mulți sortii de a fi de folos construcției socialismului, luîndu-le-o „înainte” — își are adesea temelul într-o greșită înțelegere a lucrurilor, într-o semeție astăzi cu totul nelocul ei.

Noua concepție despre muncă, așezată la temelie statului nostru, pune pe toți acela care slujesc în făptuirea schimbărilor revoluționare în țara noastră, pe picior de egalitate, oriunde și-ar îndeplini ei sarcinile ce le revin, dacă o fac cu aceeași dăruire, dusă pînă la jertfă de sine, cu aceeași temeinicie — cum scriam nu de mult în paginile „Albinei”: fruntaș în munca ta, mai bine decît codaș sau mediocru într-o alta, către care aveai mai puține înclinări înăscute, mai puțină chemare!

Astăzi, orice muncitor bun, calificat, este ori poate deveni un cărturar. Școli tehnice și profesionale, o mare rețea de biblioteci, de cercuri culturale, stau la îndemîna celor care vor să își ridice neîncetat nivelul teoretic și practic. Și cît despre respectul și dragostea cu care sînt înconjurați toți aceia care fac cinste muncii lor, gîndiți-vă, lubiți prieteni, că cel mai înalt titlu pe care îl poate dobîndi un cetățean al republicii noastre, acela de „Erou al Muncii Socialiste” e purtat de savantul Parhon, de scriitorul Sădoveanu, de strungarul Vasilache sau de ceferistul Lungu. Toate drumurile ne sînt deschise și orice muncă cinstită, se bucură de aceeași cinstită!

Iată cîteva gînduri, la început de an școlar. Patria noastră pășește de-abia în primăvara ei — dar cînd vom număra bobocii, peste ani și ani, fiecare va ști că și-a împlinit datoria acolo unde a putut fi și a fost mai de trebuință, umăr la umăr, tovarășește cu toți ceilalți.

Se-apropie O TOAMNĂ de AUR

Se-apropie o toamnă de aur... Aștept
să cînt cu frunzele ce cad tăcut și rar,
cu crizantemele mușcate de bruma
dimineții,
nici visătorul, trecînd prin vil, hoinar.

Se-apropie o toamnă de aur... Aștept
să les pe cîmp, să cînt în noi sonete
hărălcia omului crescută în știuleții
îavesmîntați în iol și-n mătăsoase plete.

Se-apropie o toamnă de aur... Aștept
acele zile blînde, cu-amurguri înroșite.
Aștept să beau în cramă zări de bucurie,
să cînt un anotîmp cu pîrguri împlinite...

PETRE STOICA

